

FFORWM PWYLLGORAU SAFONAU GOGLEDD CYMRU

Cofnodion cyfarfod Fforwm Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd yn Ystafell Gynadledda 1a, Neuadd y Sir, Rhuthun ddydd Llun, 10 Ebrill 2017 am 10.00am.

YN BRESENNOL

Cyngor Sir Ddinbych – Ian Trigger
Cyngor Sir Ynys Môn - Mared Yaxley, Mike Wilson ac Islwyn Jones
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy - John Roberts ac Iain Moore
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam - Michael Pugh a Neil Benson
Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri - Rachael M. Davies

HEFYD YN BRESENNOL

Cyngor Sir Ddinbych, Swyddog Monitro - Gary Williams
Gweinyddwr Pwyllgorau - Sharon Walker

1 PENODI CADEIRYDD AR GYFER Y CYFARFOD

Cytunwyd yn Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd ar 17 Hydref, 2016 yn Llangefni y byddai'r Fforwm yn cwrdd ddwywaith y flwyddyn mewn Awdurdod Lleol gwahanol yn ei dro, ac yn cael ei gadeirio a'i weinyddu gan yr awdurdod cynnal gyda Swyddog Monitro'r awdurdod cynnal yn bresennol. Felly, penodwyd Ian Trigger, Cadeirydd Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Ddinbych yn Gadeirydd ar gyfer y cyfarfod.

Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod.

2 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Cafwyd ymddiheuriadau gan Sharon Warne, Einir Young a Jane Eyton-Jones.

3 COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWYD AR 17 HYDREF 2016

Cyflwynwyd cofnodion Fforwm Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd yn Llangefni ar 17 Hydref, 2016.

Cynigiwyd y cofnodion gan Mike Wilson a'u heilio gan Islwyn Jones.

PENDERFYNWYD y dylid derbyn cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Hydref 2016 fel cofnod cywir.

4 AELODAETH ESTYNEDIG Y FFORWM

Esboniodd y Cadeirydd fod Cadeirydd Pwyllgor Safonau Ceredigion wedi cysylltu ag o i ganfod a fyddai modd i gynrychiolwyr Pwyllgor Safonau Ceredigion ynghyd â Gwasanaeth Tân ac Achub Gorllewin Cymru a Phwyllgor Safonau Powys ymuno ag aelodaeth Fforwm Safonau Gogledd Cymru.

Cadarnhaodd y Swyddog Monitro ei fod wedi ymgynghori â holl Swyddogion Monitro Gogledd Cymru a nododd nad oedd unrhyw broblemau ynghylch y cais hwn. Yr unig broblem fyddai teithio, ond byddai croeso mawr iddyn nhw fynychu'r cyfarfodydd.

Yn ystod y drafodaeth, cytunodd aelodau eu bod o blaid y tri Awdurdod yn mynychu cyfarfodydd gan fod rota'r cyfarfodydd wedi'i chadarnhau am y ddwy flynedd nesaf.

Nododd y Swyddog Monitro y byddai'n cysylltu â Swyddogion Monitro eraill Gogledd Cymru ac y byddai un yn cael ei enwebu i ysgrifennu, gyda gwahoddiad yn atodi rota'r cyfarfodydd.

PENDERFYNWYD fod Swyddog Monitro enwebedig yn ysgrifennu i wahodd y tro Awdurdod i fynychu cyfarfodydd Fforwm Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru, ac atodi rota o gyfarfodydd er gwybodaeth.

5 PROTOCOL DATRYSIADAU LLEOL ENGHREIFFTIOL AR GYFER CYNGHORAU DINAS, TREF A CHYMUNED

Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Fforwm fod Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn mynd i gyflwyno Protocol Datrysiadau Lleol ar gyfer Cynghorau Dinas, Tref a Chymuned.

Yn dilyn ymgynghoriad ag Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, roedd Un Llais Cymru yn llunio'r Protocol Datrysiadau Lleol drafft. Codwyd y mater i ganfod barn aelodau'r Fforwm.

Cadarnhaodd y Swyddog Monitro y byddai'n ysgrifennu at y Cynghorau Dinas, Tref a Chymuned i ganfod eu barn ar y Protocol Datrysiadau Lleol.

Cadarnhaodd y Cadeirydd y byddai cael Gweithdrefn Ddatrys Leol yn ddefnyddiol yn ei farn o.

Yn ystod y drafodaeth, cytunwyd y byddai'r Protocol yn ddefnyddiol iawn i gael cysondeb ymysg y cyngorau.

Roedd y Fforwm o'r farn y dylai Un Llais Cymru fod wedi ymgynghori â Chynghorau ynghylch creu drafft o'r Protocol.

Cadarnhaodd y Swyddog Monitro fod Clercod o blaid y Protocol ac y byddai'r drafft yn bwynt dechrau eithriadol ar gyfer y fersiwn derfynol.

Awgrymwyd bod y Swyddog Monitro yn ysgrifennu at Un Llais Cymru i ymholi a oedd ymgynghoriad wedi'i gwblhau ac i fynegi siom y Fforwm yn y ffaith na chynhaliwyd ymgynghoriad gydag Awdurdodau Lleol a Phwyllgorau Safonau. Pwynt arall a godwyd oedd nad ymddengys fod unrhyw rôl ar gyfer y Pwyllgorau Safonau, ond y dylid ystyried hynny hefyd. Roedd pawb a oedd yn bresennol yn gytûn.

PENDERFYNWYD:

- *Bod y Fforwm yn gytûn o ran cael Protocol Datrysiadau Lleol ar gyfer Cyngorau Dinas, Tref a Chymuned;*
- *Bod y Swyddog Monitro yn ysgrifennu at Un Llais Cymru i fynegi siom y Fforwm yn y diffyg ymgynghori, ynghyd â dim rôl ar gyfer Pwyllgorau Safonau.*

6 CYFARFOD SEFYDLU A HYFFORDDIANT AR FATERION MOESEGOL I AELODAU NEWYDD

Cyflwynodd y Swyddog Monitro y Cyfarfod Sefydlu a Hyfforddiant ar Faterion Moesegol i Aelodau Newydd.

Roedd Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn ystyried cynhyrchu set o ddeunydd hyfforddi i'w ddefnyddio ar draws Cymru. Cafodd hyn ei gyflwyno i Bwyllgor Safonau Sir Ddinbych a oedd o blaid y syniad.

Awgrymwyd bod Clercod yn mynychu hyfforddiant er mwyn eu galluogi i ailgyflwyno'r hyfforddiant i'w Haelodau. Byddai pecyn e-ddysgu yn cael ei lunio hefyd, er mwyn galluogi i'r hyfforddiant fod yn fwy hygyrch, a dylai fod ar gael ddechrau mis Mai 2017.

Eglurodd yr aelodau a oedd yn bresennol y cynlluniau hyfforddi oedd ganddyn nhw ar waith ar gyfer Cyngorwyr, a chadarnhaodd y Swyddog Monitro nad oedd terfynau amser ar gyfer cynnal yr hyfforddiant. Er enghraifft, hyfforddiant Cod Ymddygiad hanfodol i'w gynnal o fewn cyfnod o amser byr yn dilyn yr etholiad, a sesiwn hyfforddi gloywi i'w gynnal ymhen 18 mis. Cadarnhaodd hefyd y byddai ar gael i fynychu sesiwn hyfforddiant byr pe bai gan Glercod unrhyw faterion penodol.

Cadarnhawyd nad oedd gan Awdurdodau Lleol eraill, oni bai am Sir Ddinbych, hyfforddiant Cod Ymddygiad hanfodol yn eu cyfansoddiad.

PENDERFYNWYD bod y Fforwm yn cytuno ar y Cyfarfod Sefydlu a'r Hyfforddiant ar Faterion Moesegol i Aelodau Newydd.

7 GWEFANNAU CYNGHORAU DINAS, TREF A CHYMUNED

Cyflwynodd Mike Wilson o Bwyllgor Safonau Cyngor Sir Ynys Môn yr eitem. Nododd fod pob Cyngor Tref a Chymuned wedi cael grant o £500 i helpu i sefydlu eu gwefannau. Yn Ynys Môn, roedd ganddynt 40 o Gyngorau Tref a Chymuned gyda graddau amrywiol o safonau gwefan. Roedd ychydig heb wefan ac un heb gyfrifiadur.

Yn ystod y trafodaethau, cadarnhawyd bod nifer o wefannau Cyngorau Tref a Chymuned yn cynnwys hen wybodaeth.

Cytunodd yr aelodau y dylid diweddarau'r gwefannau er tryloywder, yn ogystal â'r ffaith y byddai'r archwilwyr allanol yn gwirio digonolrwydd y gwefannau.

Awgrymodd y swyddog Monitro fod aelodau o'r Pwyllgor Safonau yn mynychu'r Cyngorau Tref a Chymuned, er mwyn annog y Clercod i gysylltu â'i gilydd i helpu gyda'r gwefannau.

Roedd Ynys Môn wedi anfon adroddiadau i bob Cyngor Cymuned gan ofyn iddynt ymateb o fewn 12 mis.

PENDERFYNWYD bod y Fforwm yn cytuno bod gwybodaeth ddiweddar yn cael ei chynnwys ar y gwefannau, gan ofyn am gymorth gan Glercod cyfagos pe bai angen.

8 DEFNYDDIO PWYLLGORAU SAFONAU AWDURDOD CYFAGOS AR GYFER GWRANDAWIADAU SY'N YMWNEUD AG ANGHYTUNDEBAU MEWNOL

Cyflwynodd y Pwyllgor Monitro y defnydd o Bwyllgorau Safonau Awdurdod cyfagos ar gyfer Gwrandawiaid sy'n ymwneud ag anghytundebau mewnol.

Yn ystod trafodaeth, roedd pawb yn gytûn na ddylid defnyddio Pwyllgorau Safonau Awdurdod cyfagos. Y prif reswm am hyn oedd bod aelodau Pwyllgorau Safonau yn aelodau annibynnol, oni bai am aelodau'r cyngor sir. Pe bai aelodau'r cyngor sir yn cymryd rhan, yna efallai y byddai angen amdano, ond fel arall roedd y Pwyllgor Safonau yn broffesiynol annibynnol i ddelio â'r materion.

Byddai defnyddio Pwyllgorau Safonau Awdurdodau cyfagos yn broses ddrud hefyd.

PENDERFYNWYD bod y Fforwm yn cytuno y dylid cynnwys Pwyllgor Safonau Awdurdod cyfagos mewn gwrandawiaid pe ceid amgylchiadau eithriadol yn unig, oherwydd bod y Pwyllgor Safonau yn broffesiynol annibynnol i ddelio â gwrandawiaid.

9 UNRHYW FATER ARALL

Tynnodd Mike Wilson o Bwyllgor Safonau Cyngor Sir Ynys Môn sylw at y ffaith bod Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi gwrthod cwyn yn ddiweddar, ond wedi argymhell hyfforddiant ar gyfer y cynghorwyr dan sylw.

Roedd y cynghorwyr dan sylw wedi mynychu hyfforddiant ym mis Mai 2016, ac felly roedd y Pwyllgor Safonau yn ansicr o ran pa hyfforddiant y dylid ei ddarparu.

Am nad oedd yr holl wybodaeth ar gael, awgrymwyd eu bod yn cysylltu â swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru i ganfod pa hyfforddiant sydd i'w gynnig i'r cynghorwyr.

-----o0o-----

Cyfeiriodd y Swyddog Monitro at hyfforddiant cyfryngu. Roedd Swyddog Hyfforddiant Sir Ddinbych i gysylltu ag eraill yn yr ardal i fynd â'r mater yn ei flaen. Byddai'r sesiynau hyfforddi yn para am 5 diwrnod.

Caiff y cyfarfod nesaf ei gynnal ym mis Tachwedd (dyddiad i'w gadarnhau) yn Wrecsam.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.25 a.m.

